

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 24ης Νοεμβρίου 1998 *

Στην υπόθεση C-274/96,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση της Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro (Ιταλία), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο των ποινικών δικών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά

Horst Otto Bickel,

Ulrich Franz,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 8 Α και 59 της Συνθήκης ΕΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. J. G. Kapteyn, J.-P. Puissochet, G. Hirsch και P. Jann, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, H. Ragnemalm (εισηγητή), L. Sevón, M. Wathelet και R. Schintgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον καθηγητή Umberto Leanza, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Pieter van Nuffel, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Enrico Altieri, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους τεθέντα στη διάθεση της υπηρεσίας αυτής,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις των H. O. Bickel και U. Franz, εκπροσωπούμενων από τον Karl Zeller, δικηγόρο Merano, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον Pier Giorgio Ferri, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον Pieter van Nuffel και τον Lucio Gussetti, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, κατά τη συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 1998,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Μαρτίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διατάξεις της 2ας Αυγούστου 1996, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 12 Αυγούστου 1996, η Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro, υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 6, 8 Α και 59 της Συνθήκης ΕΚ.

- 2 Το ερώτημα ανέκυψε στο πλαίσιο δύο ποινικών δικών που κινήθηκαν, η πρώτη, κατά του H. O. Bickel και, η δεύτερη, κατά του U. Franz.

- 3 Ο H. O. Bickel, Αυστριακός υπήκοος, κάτοικος Nüziders, Αυστρία, ασκεί το επάγγελμα του οδηγού φορτηγού αυτοκινήτου. Στις 15 Φεβρουαρίου 1994, στο Castlbellο, στην Περιφέρεια του Τρεντίνο-Άνω Αδίγη, Ιταλία, ενώ οδηγούσε το φορτηγό του τον σταμάτησε περίπολος της χωροφυλακής η οποία συνέταξε και επέδωσε σ' αυτόν έκθεση βεβαιώσεως του πταίσματος της οδηγήσεως σε κατάσταση μέθης.

- 4 Ο U. Franz, Γερμανός υπήκοος, κάτοικος Peissenberg, Γερμανία, μετέβη στην Περιφέρεια του Τρεντίνο-Άνω Αδίγη ως τουρίστας. Στις 5 Μαΐου 1995 υποβλήθηκε σε τελωνειακό έλεγχο από τον οποίο προέκυψε ότι κατείχε μαχαίρι απαγορευμένου τύπου.

- 5 Κάθε ένας από τους δύο κατηγορούμενους δήλωσε ενώπιον του Pretore di Bolzano ότι δεν γνωρίζει την ιταλική γλώσσα και, επικαλούμενος τους κανόνες για την προστασία της γερμανόφωνης κοινότητας της Επαρχίας του Bolzano, ζήτησε να διεξαχθεί στη γερμανική γλώσσα η κατ' αυτού δίκη.

- 6 Το προεδρικό διάταγμα 670, της 30ής Αυγούστου 1972, περί του ειδικού καθεστώτος που προβλέπεται για την Περιφέρεια του Τρεντίνο-Άνω Αδίγη (*GURI* αριθ. 301, της 20ής Νοεμβρίου 1972), ορίζει, στο άρθρο 99, ότι στην περιφέρεια αυτή η γερμανική γλώσσα τίθεται σε ίση μοίρα με την ιταλική γλώσσα.

- 7 Δυνάμει του άρθρου 100 του ίδιου διατάγματος, οι γερμανικής γλώσσας πολίτες της Επαρχίας του Bolzano — έδαφος στο οποίο είναι κατά κύριο λόγο εγκατεστημένη η γερμανόφωνη μειονότητα — δικαιούνται να χρησιμοποιούν τη δική τους γλώσσα στις σχέσεις τους με τα δικαστικά όργανα και τις δημόσιες υπηρεσίες που εδρεύουν στην επαρχία αυτή ή έχουν περιφερειακή αρμοδιότητα.

8 Το προεδρικό διάταγμα 574, της 15ης Ιουλίου 1988, περί θέσεως σε εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος για την Περιφέρεια του Τρεντίνο-Άνω Αδίγη όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της γερμανικής γλώσσας και της γλώσσας ladino στις σχέσεις των πολιτών με τη δημόσια διοίκηση και στις δικαστικές διαδικασίες (*GURI* αριθ. 105, της 8ης Μαΐου 1989), ορίζει, στο άρθρο 13, ότι οι δημόσιες υπηρεσίες και τα δικαστικά όργανα πρέπει να χρησιμοποιούν, στις σχέσεις τους με τους πολίτες της Επαρχίας του Bolzano και στις πράξεις που τους αφορούν, τη γλώσσα που χρησιμοποίησε ο αιτών.

9 Επί πλέον, το άρθρο 14 του διατάγματος 574 ορίζει ότι, επί επ' αυτοφώρω εγκλήματος ή επί συλλήψεως, η δικαστική αρχή ή το αστυνομικό όργανο, πριν προχωρήσει στην εξέταση του κατηγορουμένου ή σε οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη, οφείλει να τον ρωτήσει ποια είναι η μητρική του γλώσσα. Όταν η δηλωθείσα γλώσσα είναι η γερμανική, η εξέταση και οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη γίνονται στη γλώσσα αυτή.

10 Τέλος, κατά το άρθρο 15 του διατάγματος 574, η δικαστική αρχή, που είναι αρμόδια να συντάξει διαδικαστικό έγγραφο που πρέπει να επιδοθεί στον ύποπτο ή στον κατηγορούμενο, οφείλει να χρησιμοποιήσει την τεκμαιρόμενη γλώσσα του τελευταίου, η οποία καθορίζεται βάσει της πασίδηλης συμμετοχής του σε γλωσσική ομάδα και άλλων στοιχείων που έχουν ήδη γίνει γνωστά κατά τη διαδικασία. Εντός δέκα ημερών από της επιδόσεως του πρώτου διαδικαστικού εγγράφου, ο ύποπτος ή κατηγορούμενος δύναται να αμφισβητήσει τη χρησιμοποιηθείσα γλώσσα με δήλωση που υποβάλλει ο ίδιος ή που φροντίζει να περιέλθει στη διώκουσα αρχή. Στην περίπτωση αυτή, η δικαστική αρχή μεριμνά να μεταφραστούν τα έγγραφα που συντάχθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή και να συνταχθούν στη δηλωθείσα γλώσσα τα περαιτέρω έγγραφα.

11 Αμφιβάλλοντας ως προς τη λύση που πρέπει να δοθεί στο ζήτημα αν οι δικονομικοί κανόνες που έχουν εφαρμογή επί των πολιτών της Επαρχίας του Bolzano πρέπει, βάσει του κοινοτικού δικαίου, να έχουν εφαρμογή επί των

επισκεπτών της επαρχίας που είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών, το εθνικό δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει τις διαδικασίες μέχρις ότου το Δικαστήριο εκδώσει προδικαστική απόφαση επί του ακολούθου ερωτήματος:

«Επιβάλλουν οι αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων κατά το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, του δικαιώματος κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ενώσεως κατά το άρθρο 8 Α της Συνθήκης, καθώς και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατά το άρθρο 59 της Συνθήκης, να αναγνωριστεί σε πολίτη της Ενώσεως, ο οποίος έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους και διαμένει σε άλλο κράτος μέλος, το δικαίωμα να ζητήσει να διεξαχθεί ποινική δίκη κατ' αυτού σε άλλη γλώσσα, όταν οι υπήκοοι του κράτους αυτού που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση απολαύουν του δικαιώματος αυτού;»

- 12 Με το ερώτημα αυτό, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, στην ουσία, αν το απονεμόμενο από εθνική ρύθμιση δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίκης σε γλώσσα άλλη από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης και, επομένως, πρέπει να τηρείται το άρθρο 6 αυτής. Σε καταφατική περίπτωση, το εθνικό δικαστήριο ερωτά, επί πλέον, αν το άρθρο 6 της Συνθήκης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη, η οποία απονέμει στους πολίτες συγκεκριμένης γλώσσας, άλλης από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους μέλους, οι οποίοι κατοικούν στο έδαφος συγκεκριμένου διοικητικού διαμερισματος, το δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίκης στη γλώσσα τους, χωρίς να απονέμει το ίδιο δικαίωμα στους ίδιες γλώσσας υπηκόους των άλλων κρατών μελών οι οποίοι κυκλοφορούν και διαμένουν στο έδαφος αυτό.

Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος

- 13 Πρέπει ευθύς εξ αρχής να υπομνησθεί ότι, στην προοπτική μιας Κοινότητας στηριζόμενης στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και της ελευθερίας εγκαταστάσεως, η προστασία των δικαιωμάτων και διευκολύνσεων των ιδιωτών στον γλωσσικό τομέα αποκτά ιδιαίτερη σημασία (απόφαση της 11ης Ιουλίου 1985, 137/84, Mutsch, Συλλογή 1985, σ. 2681, σκέψη 11).

- 14 Στη συνέχεια, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 6 της Συνθήκης, απαγορεύοντας «κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας», απαιτεί τα πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση που διέπεται από το κοινοτικό δίκαιο να τυγχάνουν απολύτως ίσης μεταχειρίσεως με τους υπηκόους του κράτους μέλους (απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1989, 186/87, Cowan, Συλλογή 1989, σ. 195, σκέψη 10).
- 15 Στις καταστάσεις που διέπονται από το κοινοτικό δίκαιο περιλαμβάνονται ιδίως εκείνες που ανάγονται στο δικαίωμα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, το οποίο απονέμει το άρθρο 59 της Συνθήκης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, στο δικαίωμα αυτό εμπεριέχεται η ελευθερία των αποδεκτών υπηρεσιών να μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να λάβουν εκεί μια υπηρεσία (προαναφερθείσα απόφαση Cowan, σκέψη 15). Έτσι, εμπίπτουν στο άρθρο 59 όλοι οι υπήκοοι των κρατών μελών οι οποίοι, χωρίς να επωφεληθούν άλλης ελευθερίας που εγγυάται η Συνθήκη, μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για να λάβουν εκεί υπηρεσίες ή έχοντας τη δυνατότητα να λάβουν εκεί υπηρεσίες. Οι υπήκοοι αυτοί, στους οποίους περιλαμβάνονται οι Η. Ο. Bickel και U. Franz, μπορούν να μεταβαίνουν και να μετακινούνται ελεύθερα στο κράτος υποδοχής. Σε τελική ανάλυση, δυνάμει του άρθρου 8 Α της Συνθήκης, «Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών και με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη και στις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή της.»
- 16 Συναφώς, η δυνατότητα των πολιτών της Ενώσεως να επικοινωνούν σε συγκεκριμένη γλώσσα με τις διοικητικές και δικαστικές αρχές ενός κράτους, όπως οι ημεδαποί, είναι ικανή να διευκολύνει την άσκηση της ελευθερίας κυκλοφορίας και διαμονής εντός άλλου κράτους μέλους. Επομένως, πρόσωπα όπως οι Η. Ο. Bickel και U. Franz, όταν ασκούν το δικαίωμά τους κυκλοφορίας και διαμονής εντός άλλου κράτους μέλους, κατ' αρχήν μπορούν, βάσει του άρθρου 6 της Συνθήκης, να τύχουν μεταχειρίσεως μη γενεσιουργού δυσμενών διακρίσεων σε σχέση με τους υπηκόους του κράτους αυτού, όσον αφορά τη χρήση των γλωσσών που χρησιμοποιούνται εκεί.
- 17 Ναι μεν, γενικά, η ποινική νομοθεσία και οι κανόνες ποινικής δικονομίας, στους οποίους περιλαμβάνονται οι επίμαχες διατάξεις σχετικά με τη γλώσσα διαδικασίας, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, πλην όμως αποτελεί πάγια νομολογία ότι το κοινοτικό δίκαιο θέτει όρια στην αρμοδιότητα αυτή. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές δεν μπορούν να δημιουργούν διακρίσεις εις βάρος των προσώπων στα οποία το κοινοτικό δίκαιο απονέμει δικαίωμα ίσης

μεταχειρίσεως ούτε να περιορίζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες που εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο (βλ., με το αυτό περιεχόμενο, την προαναφερθείσα απόφαση Cowan, σκέψη 19).

- 18 Επομένως, στο μέτρο που μπορεί να επηρεάσει το δικαίωμα της ίσης μεταχειρίσεως των υπηκόων των κρατών μελών που ασκούν το δικαίωμά τους κυκλοφορίας και διαμονής εντός άλλου κράτους μέλους, η εφαρμοστέα ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων του κράτους αυτού εθνική ρύθμιση περί της γλώσσας διαδικασίας πρέπει να τηρεί το άρθρο 6 της Συνθήκης.
- 19 Συνεπώς, στο πρώτο σκέλος του υποβληθέντος ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το απονεμόμενο από εθνική ρύθμιση δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίκης σε γλώσσα άλλη από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης και πρέπει να τηρείται το άρθρο 6 αυτής.

Επί του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος

- 20 Κατά τους H. O. Bickel και U. Franz, για να αποφευχθεί οποιαδήποτε δυσμενής διάκριση αντίθετη προς το άρθρο 6 της Συνθήκης, το δικαίωμα διεξαγωγής της δίκης στα γερμανικά πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους πολίτες της Ενώσεως, εφόσον το δικαίωμα αυτό παρέχεται στους πολίτες ενός από τα κράτη που ανήκουν στην Ένωση.
- 21 Η Ιταλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το εν λόγω δικαίωμα απονέμεται αποκλειστικώς στους πολίτες που ανήκουν στη γερμανόφωνη γλωσσική ομάδα της Επαρχίας του Bolzano και κατοικούν στην επαρχία αυτή. Στόχος των επίμαχων κανόνων είναι να αναγνωρίζεται η εθνικοπολιτιστική ταυτότητα του προσώπου που ανήκει στην προστατευόμενη μειονότητα. Επομένως, το δικαίωμα να επιτευχθεί η χρησιμοποίηση της γλώσσας της σχετικής εθνικοπολιτιστικής μειονότητας δεν πρέπει να επεκταθεί στον υπήκοο άλλου κράτους μέλους ο οποίος

βρίσκεται περιστασιακά και προσωρινά στην εν λόγω περιοχή, καθόσον του παρέχονται μέσα για την προσήκουσα άσκηση των δικαιωμάτων του υπερασπίσεως παρά το ότι δεν γνωρίζει την επίσημη γλώσσα του σχετικού κράτους.

22 Η Επιτροπή τονίζει ότι, εν προκειμένω, το δικαίωμα διεξαγωγής της δίκης στα γερμανικά δεν αναγνωρίζεται σε όλα τα πρόσωπα ιταλικής ιθαγενείας, αλλά μόνον σε εκείνους που, αφενός, κατοικούν στην Επαρχία του Bolzano και, αφετέρου, ανήκουν στη γερμανόφωνη ομάδα της επαρχίας αυτής. Συνεπώς, στο εθνικό δικαστήριο απόκειται πρώτ' απ' όλα να καθορίσει κατά συγκεκριμένο τρόπο αν η εν λόγω ρύθμιση δημιουργεί διακρίσεις λόγω ιθαγενείας, να οριοθετήσει την ομάδα των προσώπων που υφίστανται τις διακρίσεις και, στη συνέχεια, να εξετάσει αν οι διακρίσεις αυτές μπορούν να δικαιολογηθούν από αντικειμενικές περιστάσεις.

23 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η ιταλική ρύθμιση προβλέπει μόνον υπέρ των γερμανικής γλώσσας πολιτών της Επαρχίας του Bolzano το δικαίωμα διεξαγωγής της δίκης στη γλώσσα αυτή. Επομένως, οι γερμανικής γλώσσας υπήκοοι άλλων κρατών μελών, και μεταξύ αυτών της Γερμανίας και της Αυστρίας, όπως οι H. O. Bickel και U. Franz, οι οποίοι κυκλοφορούν ή διαμένουν στην επαρχία αυτή, δεν μπορούν να απαιτήσουν να διεξαχθεί ποινική δίκη στα γερμανικά, παρ' όλον ότι, κατά τους εθνικούς κανόνες, η γλώσσα αυτή τίθεται σε ίση μοίρα με την ιταλική γλώσσα.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, προκύπτει ότι οι γερμανικής γλώσσας υπήκοοι των άλλων κρατών μελών, οι οποίοι κυκλοφορούν και διαμένουν στην Επαρχία του Bolzano, τίθενται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους Ιταλούς υπηκόους γερμανικής γλώσσας οι οποίοι κατοικούν στην ίδια περιοχή. Συγκεκριμένα, ενώ ο Ιταλός υπήκοος γερμανικής γλώσσας που κατοικεί στην Επαρχία του Bolzano μπορεί, αν του απαγγελθεί κατηγορία εντός της επαρχίας αυτής, να επιτύχει τη διεξαγωγή της δίκης στα γερμανικά, το δικαίωμα αυτό δεν παρέχεται στον γερμανικής γλώσσας υπήκοο άλλου κράτους μέλους ο οποίος κυκλοφορεί στην ίδια επαρχία.

- 25 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι, όπως υποστηρίζει η Ιταλική Κυβέρνηση, οι γερμανικής γλώσσας υπήκοοι των άλλων κρατών μελών που κατοικούν στην Επαρχία του Bolzano όντως μπορούν να επικαλεστούν την επίμαχη ρύθμιση και να υπερασπίσουν στη γερμανική γλώσσα τα δικαιώματά τους ενώπιον των δικαστηρίων της επαρχίας αυτής, οπότε μεταξύ των κατοίκων της περιοχής δεν υφίστανται διακρίσεις λόγω ιθαγένειας, πρέπει να επισημανθεί ότι οι Ιταλοί υπήκοοι τίθενται σε ευνοϊκή θέση σε σχέση με τους υπηκόους άλλων κρατών μελών. Συγκεκριμένα, οι περισσότεροι από τους Ιταλούς υπηκόους γερμανικής γλώσσας μπορούν να απαιτήσουν να χρησιμοποιηθεί η γερμανική καθ' όλη τη διάρκεια της δίκης εντός της Επαρχίας του Bolzano, λόγω του ότι πληρούν το προβλεπόμενο από την επίμαχη ρύθμιση κριτήριο της κατοικίας, ενώ οι περισσότεροι από τους γερμανικής γλώσσας υπηκόους των άλλων κρατών μελών, λόγω του ότι δεν πληρούν το κριτήριο αυτό, δεν μπορούν να επικαλεστούν το δικαίωμα που απονέμει η εν λόγω ρύθμιση.
- 26 Επομένως, ρύθμιση όπως η επίμαχη στις κύριες δίκες, η οποία εξαρτά το δικαίωμα διεξαγωγής, στο έδαφος συγκεκριμένου διοικητικού διαμερισματος, ποινικής δίκης στη γλώσσα του ενδιαφερόμενου από την προϋπόθεση να κατοικεί αυτός στο εν λόγω έδαφος, θέτει τους ημεδαπούς σε ευνοϊκή θέση σε σχέση με τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών οι οποίοι ασκούν το δικαίωμά τους προς ελεύθερη κυκλοφορία και, κατά συνέπεια, αντίκειται προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων την οποία διατυπώνει το άρθρο 6 της Συνθήκης.
- 27 Η εν λόγω προϋπόθεση κατοικίας θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνον αν στηριζόταν σε αντικειμενικά στοιχεία, ανεξάρτητα της ιθαγένειας των ενδιαφερομένων και ανάλογα με σκοπό που επιδιώκεται θεμιτώς από το εθνικό δίκαιο (βλ., με το αυτό περιεχόμενο, την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1998, C-15/96, Schönig-Kουγεβετοπούλου, Συλλογή 1998, σ. I-47, σκέψη 21).
- 28 Ωστόσο, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι αυτό δεν συμβαίνει με την επίμαχη ρύθμιση.
- 29 Το επιχείρημα της Ιταλικής Κυβερνήσεως ότι η ρύθμιση αυτή έχει ως αντικείμενο την προστασία της εθνικοπολιτιστικής μειονότητας που κατοικεί στη σχετική επαρχία δεν αποτελεί, στο παρόν πλαίσιο, βάσιμη δικαιολογία. Βέβαια, η

προστασία μιας μειονότητας, όπως η προκειμένη, μπορεί να αποτελεί θεμιτό σκοπό. Εν τούτοις, από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι η επέκταση της επίμαχης ρυθμίσεως στους γερμανικής γλώσσας υπηκόους άλλων κρατών μελών που ασκούν το δικαίωμά τους προς ελεύθερη κυκλοφορία θα έθιγε τον σκοπό αυτόν.

30 Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι Η. Ο. Bickel και U. Franz τόνισαν, χωρίς να αντικρουστούν στο σημείο αυτό, ότι τα περί ων πρόκειται δικαστήρια είναι σε θέση να διεξάγουν τις δίκες στη γερμανική γλώσσα χωρίς τούτο να δημιουργεί περιπλοκές ή πρόσθετα έξοδα.

31 Συνεπώς, στο δεύτερο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6 της Συνθήκης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση απονέμουσα στους πολίτες συγκεκριμένης γλώσσας, άλλης από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους μέλους, οι οποίοι κατοικούν στο έδαφος συγκεκριμένου διοικητικού διαμερισματος, το δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίκης στη γλώσσα τους, χωρίς να απονέμει το ίδιο δικαίωμα στους ίδιες γλώσσας υπηκόους των άλλων κρατών μελών οι οποίοι κυκλοφορούν και διαμένουν στο έδαφος αυτό.

Επί των δικαστικών εξόδων

32 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, οι οποίες υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους κατηγορούμενους των κυρίων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διατάξεις της 2ας Αυγούστου 1996 η Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro, αποφαίνεται:

- 1) Το απονεμόμενο από εθνική ρύθμιση δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίξης σε γλώσσα άλλη από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ και πρέπει να τηρείται το άρθρο 6 αυτής.
- 2) Το άρθρο 6 της Συνθήκης αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση απονέμουσα στους πολίτες συγκεκριμένης γλώσσας, άλλης από την κύρια γλώσσα του σχετικού κράτους μέλους, οι οποίοι κατοικούν στο έδαφος συγκεκριμένου διοικητικού διαμερίσματος, το δικαίωμα διεξαγωγής ποινικής δίξης στη γλώσσα τους, χωρίς να απονέμει το ίδιο δικαίωμα στους ίδιας γλώσσας υπηκόους των άλλων κρατών μελών οι οποίοι κυκλοφορούν και διαμένουν στο έδαφος αυτό.

Rodríguez Iglesias

Kapteyn

Puissochet

Hirsch

Jann

Mancini

Moitinho de Almeida

Gulmann

Murray

Ragnemalm

Sevón

Wathelet

Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Νοεμβρίου 1998.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias